

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:5

Fredagen den 4 oktober

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Statssekreterare Max Elger

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 9 juli 2019

Återrapport från informellt möte den 13–14 september 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 10 oktober 2019

Anf. 1 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDE:

God morgon! Vi börjar med ekonomiska och finansiella frågor och hälsar statssekreteraren välkommen till EU-nämnden. Vi börjar som vanligt med åtterrappport och frågor om det finns något att tillägga där.

Anf. 2 Statssekreterare MAX ELGER:

Det finns egentligen inget att tillägga utöver den skriftliga åtterrapporeringen. Jag skulle kunna orda lite om eurogruppsmöten som har varit sedermera, om det är av intresse.

I samband med Ekofins möte i juli hölls ett eurogruppsmöte i inkluderande format. Det handlade om arbetsprogrammet framåt gällande EMU-fördjupningen. Det innefattade arbete med att lägga fast närmare bestämmelser om budgetinstrumentet för euroområdet, revidera rättsliga dokument som knyter an till ESM-fördraget samt försöka komma vidare i vissa frågor rörande bankunionen.

Därutöver och i samband med Ekofinmötet i Helsingfors härförleden hölls ytterligare ett möte i eurogruppen. Även då stod budgetinstrumentet för euroområdet på dagordningen. Det blev en bred diskussion om de frågor man inte hade behandlat i juli.

Av intresse även i samband med Ekofinmötet nästa vecka är att eurogruppen i inkluderande format ska fortsätta diskutera budgetinstrumentet för euroområdet. Vi förutser att man kommer att dra slutsatser kring utestående frågor. Det rör till exempel finansieringsmodellen, nyckeln för att fördela stöd mellan euroländerna och graden av egenfinansiering.

Därtill förväntas den angränsande frågan om vilka instrument som ska finnas tillgängliga för icke-euroländer att beröras. Kommissionen har tidigare inom det så kallade reformstödsprogrammet föreslagit instrument för finansiellt stöd till reformer som omfattar även icke-euroländer. De flesta icke-euroländer vill att dessa förslag ska finnas kvar på bordet efter

diskussionen om budgetinstrumentet för euroländerna, BICC, om än i anpassad form.

När det gäller vårt eget deltagande i dessa diskussioner driver vi linjen att eventuella budgetära konsekvenser av sagda instrument inte ska belasta oss samt att vi försöker begränsa omfattningen av nya instrument eftersom vi försöker ha en allmänt återhållsam linje när vi diskuterar den fleråriga budgetramen.

Anf. 3 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för återrapporten.

Vi går in på dagordningen med rubriken Lagstiftningsöverläggningar. Där har vi dagordningspunkten Övriga frågor, En styrningsram för budgetinstrumentet för konvergens och konkurrenskraft för euroområdet.

Anf. 4 Statssekreterare MAX ELGER:

Som framgick av min tidigare föredragning är det samma budgetinstrument för euroländerna, BICC, som är uppe för information. Kommissionen ska presentera ett förslag till en styrningsram för budgetinstrumentet för euroområdet. Det aktuella förslaget är i första hand en fråga för euroländerna, och endast euroländerna har rösträtt i frågan. Förslaget följer upp tidigare överenskommelser vid eurotoppmötet, och enligt dessa överenskommelser ska budgetinstrumentet vara avsett för euroområdet och, på frivillig basis, länder i växelkursmekanismen ERM II. Det är alltså Danmark, och de vill inte vara med.

Euroländerna ska också svara för instrumentets strategiska inriktning. Det aktuella förslaget från kommissionen syftar till att operationalisera denna styrningsprincip för budgetinstrumentet.

Enligt förslaget ska rådet årligen lägga fast instrumentets strategiska inriktning. Rådet ska även fastställa landsspecifik vägledning om prioriterade reformer och investeringar som kan bli föremål för stöd från instrumentet. Endast euroländerna skulle ha rösträtt avseende dessa åtgärder, och en viktig utgångspunkt för förslaget är att styrningen ska vara samstämmig med den europeiska terminen.

Anf. 5 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för genomgången.

Jag har en liten fundering kopplat till när UK lämnar eller inte lämnar EU, eller hur det nu blir. Finns det något i informationsflödet som kommer att förändras kopplat till den förändringen? Har vi haft nytta av UK, som vi tappar?

Anf. 6 Statssekreterare MAX ELGER:

Med avseende på just denna fråga har de faktiskt inte haft någon ytterligare information än vi själva. De är ju inget euroland, så jag ser inte att något går förlorat därmed. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 7 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi den punkten till handlingarna.

Anf. 8 Statssekreterare MAX ELGER:

Här kommer ordförandeskapet i vanlig ordning att informera om hur arbetet med aktuella lagförslag fortskrider. Det är inget konstigt egentligen – information.

Anf. 9 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4 under rubriken Icke lagstiftande verksamhet, Europeiska revisionsrättens årsrapport om genomförandet av Europeiska unionens budget för budgetåret 2018.

Anf. 10 Statssekreterare MAX ELGER:

Här kommer Revisionsrätten att presentera årets rapport om kommissionens genomförande av EU:s budget. Den publiceras emellertid den 8 oktober, så vi har inte sett den. Jag kan alltså inte kommentera ett eventuellt innehåll, men på det allmänna planet anser regeringen att regelverken vad avser EU:s medel behöver förenklas. Regelverket för genomförande och uppföljning av EU:s budget är onödigt komplicerat, enligt vårt förmenande. I den mån det blir en diskussion lär vi alltså förfäktat uppfattningen att det ska vara enkelt.

Rapporten kommer efter publicering att behandlas i rådets budgetkommitté och mynna ut i att Ekofin i februari tar ställning till kommissionens ansvarsfrihet. Vi kommer naturligtvis att återkomma till EU-nämnden när det finns ett förslag vad avser ansvarsfriheten.

Anf. 11 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för genomgången. Jag konstaterar att det finns stöd och majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Högnivågruppen av experter på europeisk finansiell arkitektur för utveckling.

Anf. 12 Statssekreterare MAX ELGER:

I april tillsatte rådet en expertgrupp för att se över hur den europeiska arkitekturen vad avser utvecklingsfinansiering kan effektiviseras. Det handlar bland annat om att det finns flera intressenter – EBRD, EIB och möjligen ytterligare några – som har lite överlappande arbetsuppgifter, och man vill bringa reda i detta.

Vid Ekofins möte kommer gruppen att presentera sina slutsatser och förslag, och detta kommer att följas av en diskussion bland ministrarna. Syftet har varit att skapa ytterligare mervärde och bidra till infriandet av EU-prioriteringar på utvecklingsområdet. En annan aspekt som vissa medlemsstater har lyft upp är att visibiliteten för det europeiska utvecklingsarbetet borde bli bättre.

Vår hållning i en eventuell diskussion om detta är att vi tycker att det är bra att man gör en översyn. Vi instämmer i att det finns utrymme för förbättringar eftersom det uppenbarligen finns risk för överlappning. Viktigt är att en eventuell förändring av det nuvarande systemet ska bidra

till ökad effektivitet, med bättre koordinering. En lösning bör innebära att utvecklingseffekten i mottagarländerna förbättras, och det måste också vara praktiskt och realistiskt genomförbart.

Det är också viktigt att vår utgångspunkt naturligtvis är att en omorganisation av denna art inte ska vara förknippad med ökade utgifter utan får hanteras inom ramen för de resurser man redan förfogar över. Syftet ska i stället vara att utnyttja resurserna bättre.

Anf. 13 HAMPUS HAGMAN (KD):

Fru ordförande! Tack för informationen! Jag tycker att den var förtydligande.

Jag funderar över den sista meningen och tolkningen av den. Ser regeringen en risk för att detta innebär nya kostnader? Statssekreteraren sa att det är ett statement: Det får inte innebära nya kostnader. Vi är många som är angelägna om att kostnaderna inte ökar, och därför ställer jag ändå kontrollfrågan så att det blir tydligt att Sveriges uppfattning är att det inte får innebära nya kostnader.

Anf. 14 Statssekreterare MAX ELGER:

Vårt intryck är att det kan komma vissa förslag som skulle innebära ökade kostnader. Vår ambition är att i denna diskussion försöka stävja detta. Vi fattar inga beslut om denna fråga här och nu, men vår allmänna linje – också i detta fall – är att man inte ska göra av med pengar som man inte måste göra av med.

Anf. 15 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Det låter som en klok linje. Vi konstaterar att det finns stöd och majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 6, Genomförandet av handlingsplanen för bekämpning av penningtvätt.

Anf. 16 Statssekreterare MAX ELGER:

På denna punkt ska ministrarna få en uppdatering om hur det går med genomförandet av den handlingsplan för bekämpning av penningtvätt som antogs i december förra året. Handlingsplanen i sig riktar sig huvudsakligen till de europeiska finansiella tillsynsmyndigheterna EBA, Eiopa och Esmā. En viktig del av åtgärderna i handlingsplanen går ut på att underlätta samarbetet mellan de tillsynsmyndigheter som har ansvar för stabilitetstillsyn och de som har ansvar för penningtvättstillsyn.

Här kan konstateras att vi i Sverige bara har en tillsynsmyndighet, Finansinspektionen, som gör allt detta. Det innebär att vi inte har samma samordningsproblem som finns på den europeiska nivån.

I handlingsplanen finns även en instruktion till kommissionen om att göra en horisontell analys av vissa penningtvättsfall under senare år. Den analysen är nu publicerad.

Det har framkommit att ministrarna troligen kommer att ha en diskussion om utmaningar på området bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism trots att det inte finns något konkret förslag från kommissionen att ta ställning till. Om det blir en sådan diskussion är regeringens ståndpunkter desamma som vi uttryckte och fick stöd för vid

överläggningen med finansutskottet i tisdags, nämligen följande:

Regeringen anser att såväl tillsynen som det övriga samarbetet på området bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i EU behöver förbättras, och det är angeläget med fortsatta reformer. Vi anser vidare att det är fråga om gränsöverskridande problem och kan således acceptera en viss gränsöverskridande centralisering av tillsynen och ett fördjupat samarbete mellan ländernas finansunderrättelseenheter. Det kan vara ett sätt att åstadkomma sådana förbättringar. Åtgärder av det slaget behöver naturligtvis vara väl avvägda, proportionerliga och ändamålsenliga.

Skulle kommissionen återkomma med ett konkret förslag är det viktigt att även beakta förslagets budgetära konsekvenser. Eftersom det är fråga om ett relativt nytt regelverk, där genomförandetiden för de senaste förändringarna ännu inte löpt ut, bör eventuella ytterligare harmoniseringsåtgärder föregås av en noggrann analys av medlemsstaternas genomförande av förhandenvarande regelverk, det vill säga femte penningtvättsdirektivet.

Skulle det sedermera komma förslag om ytterligare centralisering av tillsynen är regeringens inställning att detta bör gälla hela EU och inte bara bankunionen.

Anf. 17 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Fru ordförande! Tack för en bra föredragning!

Sverigedemokraterna tycker att det är viktigt att besluts- och sanktionsmöjligheter ska ligga på nationell nivå. Jag skulle gärna vilja höra vad regeringen tycker i den frågan. Vi är positiva till ett utökat samarbete, och det är en viktig fråga. Vi vill dock att besluts- och sanktionsmöjligheterna ligger på nationell nivå och inte på EU-nivå.

Anf. 18 Statssekreterare MAX ELGER:

Jag reflekterar. Ärendet är inte av den arten att vi ännu har sett några förslag till vare sig beslutsstrukturer eller sanktioner. Innan vi ser förslag om beslutsstrukturer och eventuella sanktioner vill jag inte på ett allmänt plan ge någon formel till svar. Däremot är det högst rimligt att ett gränsöverskridande problem också bekämpas med i någon mån gränsöverskridande strukturer.

Anf. 19 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan vi konstatera att det finns stöd och majoritet för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 7, Penningtvättsdirektivet Politiken gentemot ”högriskredjeländer”.

Anf. 20 Statssekreterare MAX ELGER:

På denna punkt ska regeringen få en presentation av kommissionens omarbetade metodologi för att identifiera länder som utgör hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism. De kallas högriskredjeländer. Bakgrunden är att rådet och Europaparlamentet vid olika tillfällen motsatt sig tidigare uppdateringar av den delegerade akt som definierar vilka dessa länder är. Rådet motsatte sig den senaste uppdateringen av den delegerade

akten i mars i år, eftersom medlemsstaterna ansåg att processen för att ta fram denna lista på högriskredjeländer inte var tillräckligt transparent och inte gav tillräckligt utrymme för dialog med länderna i fråga.

Kommissionen har som svar på denna kritik omarbetat sin metodologi för att ta fram listan. Det är viktigt att konstatera att det i denna diskussion inte handlar om att rådet ska godkänna eller invända mot en ny delegerad akt med en ny lista över högriskredjeländer utan om att kommissionen ska presentera sin omarbetade metodologi. Och ministrarna ges en möjlighet att kommentera densamma. Därefter kan kommissionen i vanlig ordning föreslå ännu en ny delegerad akt.

Regeringen tycker att det är bra att kommissionen har omarbetat metodologin i linje med rådets önskemål. Det kan förvisso finnas utrymme för förbättringar i vissa tekniska frågor. Men i huvudsak framstår den nya omarbetade metodologin som godtagbar, och den kommer enligt vårt förmenande att lägga grunden till en mer transparent och robust process.

Anf. 21 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Den europeiska planeringsterminen 2019 – tillvaratagna erfarenheter.

Anf. 22 Statssekreterare MAX ELGER:

Då ska vi diskutera genomförandet av lärdomar av den europeiska planeringsterminen under innevarande år. Terminen ger oss en gemensam överblick över vilka utmaningar medlemsstaterna står inför, även om det är medlemsstaterna själva som har ansvaret för utformningen av den egna ekonomiska politiken.

Ett nytt element i årets europeiska termin har varit ett ökat fokus på att identifiera och prioritera investeringsbehov i medlemsstaterna. I år såg även processen lite annorlunda ut på grund av valen till Europaparlamentet. Av detta följde att medlemsstaterna fick mer tid för förberedelse mellan det att rekommendationerna publicerades och att de behandlades i rådsstrukturen, vilket faktiskt har lett till lite bättre diskussioner. Samtidigt innebar det att Europeiska rådet i juni kunde ha endast en horisontell diskussion och därmed inte kunde behandla de slutliga rekommendationerna för respektive medlemsland.

Regeringen välkomnar en diskussion om lärdomar vid Ekofin, eftersom den ger medlemsstaterna möjlighet att reflektera över hur processen ytterligare kan förbättras. Ytterst handlar det om att bättre kunna bidra till ett stärkt genomförande av relevanta reformer i medlemsstaterna.

Anf. 23 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDE:

Jag har mig själv på talarlistan.

Jag vill ställa en fråga. Jag vet inte om jag läser in för mycket i texten. Men det står att fördelningen av befogenheter även fortsättningsvis måste respekteras. När jag läser detta undrar jag om det finns någon kritik mot att detta inte har respekterats. I så fall undrar jag om det är några specifika områden som man gör en markering mot där.

Anf. 24 Statssekreterare MAX ELGER:

Nej, syftet med denna mening är inte att markera gentemot något som har hänt utan att säkerställa att befogenheterna inför framtiden ska respekteras.

Anf. 25 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Förberedelser inför G20- och IMF-mötena i Washington den 17–19 oktober 2019.

Anf. 26 Statssekreterare MAX ELGER:

Denna dagordningspunkt består av tre delar – a, b och c. Jag börjar med a och b, nämligen G20-mandatet och IMFC-uttalandet.

Rådet ska i vanlig ordning förbereda gemensamma positioner inför mötet mellan G20:s finansministrar och centralbankschefer samt EU:s gemensamma uttalande vid IMF:s årsmöte som äger rum den 18–19 oktober respektive den 18–20 oktober i Washington DC.

G20 ska diskutera bland annat den globala ekonomin, villkoren för internationell handel och G20:s reformarbete på finansmarknadsområdet. EU:s positioner fokuserar på att säkra öppenhet i internationellt ekonomiskt samarbete. EU stöder bland annat en regelbaserad multilateralism och att lika villkor ska gälla för handel med varor och tjänster samt investeringar.

Rådet ska även fastställa EU:s gemensamma uttalande inför IMF:s årsmöte, och uttalandet handlar om det ekonomiska läget i världen och i EU. Det övergripande budskapet är att motverka protektionism och att stärka det globala ekonomiska samarbetet. En del av uttalandet handlar om vad EU:s medlemsstater själva gör vad avser finanspolitik, strukturreformer och investeringar för att stärka ekonomin i unionen. I uttalandet understryker EU ånyo sin ambition att man eftersträvar att bibehålla nivån på IMF:s utlåningsresurser.

Regeringen kan ställa sig bakom både utkastet till EU:s gemensamma positioner inför G20-mötet och det EU-gemensamma uttalandet inför IMF:s årsmöte.

Anf. 27 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag tackar för genomgången. Jag har en fråga som gäller själva bakgrunden. Finns det någon diskussion om den ekonomiska ojämlikheten och hur vi kan komma till rätta med den? Det påverkar nämligen väldigt mycket den ekonomiska utvecklingen, trygghet, jämställdhet och så vidare. I vilken mån kommer det att tas upp?

Anf. 28 Statssekreterare MAX ELGER:

Faktum är att inte bara OECD utan även IMF under senare år har talat alltmer om inkluderande tillväxt, eftersom man gör bedömningen att detta har relevans för den makroekonomiska utvecklingen i medlemsländerna och är ett sätt att bidra till hållbar och uthållig tillväxt. Liknande skrivningar om inkluderande tillväxt som har förekommit tidigare är på sin plats även här.

Anf. 29 ILONA SZATMARI WALDAU (V):
Jag undrar om jag uppfattade detta rätt. Innebär det att detta kommer att tillföras regeringens ståndpunkt?

Anf. 30 Statssekreterare MAX ELGER:
Vi stöder helhjärtat IMF:s arbete med inkluderande tillväxt och har stundtals varit pådrivande i internationella forum för att få ljuset på just dessa förhållanden.

Anf. 31 ILONA SZATMARI WALDAU (V):
Jag tyckte att det var lite osäkert vad som kommer att drivas och inte drivas i just detta sammanhang. Jag skulle därför vilja anmäla en avvikande mening om att frågan om den ekonomiska ojämlikheten ska tas upp.

Anf. 32 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:
Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.
Vi går vidare till dagordningspunkt 9 c, Finansministrarnas koalition för klimatåtgärder.

Anf. 33 Statssekreterare MAX ELGER:
Under denna punkt ska Finlands finansminister informera om arbetet i finansministerkoalitionen för klimatåtgärder, som kommer att träffas i samband med IMF:s årsmöte. Finansministerkoalitionen arbetar just nu med att ta fram en handlingsplan som ska presenteras vid FN:s klimatkonferens COP 25 i Santiago i december.

Anf. 34 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen.
Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Rådets rekommendation om utnämning av en ledamot i Europeiska centralbankens direktion.

Anf. 35 Statssekreterare MAX ELGER:
Ekofin väntas anta en rekommendation till Europeiska rådet om utnämningen av en direktionsmedlem till ECB. Det är bara euroländerna som har rösträtt i denna fråga. Före Ekofin, på den delen av eurogruppens möte som vi inte deltar i, ska euroländerna diskutera utnämningen av en ny ledamot i ECB:s direktion. Det är värt att notera att det bara finns en kandidat som har nominerats, och det är Fabio Panetta från Italien. Om eurogruppen kommer överens om hans kandidatur, vilket verkar sannolikt, kommer euroländerna på Ekofin att anta rekommendationen till Europeiska rådet. Där fattas sedermera ett beslut med kvalificerad majoritet bland euroländerna.

Anf. 36 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen.
Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Övriga frågor.

Anf. 37 Statssekreterare MAX ELGER:

Rådet ska få en uppdatering från kommissionen om arbetet med kapitalmarknadsunionen. Det har pågått under de senaste fyra åren. Syftet med kapitalmarknadsunionen är att stärka marknadens förmåga att allokera kapital och öka gränsöverskridande investeringar. Några av de ca 70 förslag som redan har antagits har börjat ge resultat. Man kan likafullt konstatera att arbete återstår innan syftet med denna kapitalmarknadsunion kan anses uppnått. Men denna information kommer vi att få ta del av.

Anf. 38 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vill statssekreteraren säga något mer under Övriga frågor?

Anf. 39 Statssekreterare MAX ELGER:

Jag har ytterligare två informationsärenden.

Man avser att informera om genomförandet av lagstiftningen om finansiella tjänster. Det handlar om att rapportera om hur långt man har kommit med aktuella EU-direktiv på detta område. Det var det första ärendet.

Sedan handlar det om att det har tillkommit en dagordningspunkt under Övriga frågor sedan vi skickade den kommenterade dagordningen. Det är ett informationsärende. Här väntas kommissionen informera om att en internationell plattform för en hållbar finansmarknad kommer att lanseras i Washington den 18 oktober i samband med att G20- och IMF-mötena äger rum. Syftet med denna plattform är att stärka internationellt samarbete genom samordning och utbyte av erfarenheter och bästa praxis för hållbara finansieringsinitiativ. Plattformen för en hållbar finansmarknad är ett internationellt samarbete som har initierats av EU och Argentina, Kanada, Chile, Kina, Indien, Japan, Kenya, Mexiko, Marocko och Sydafrika. Plattformen kommer emellertid att vara öppen för alla som vill ansluta sig. Kommissionen har för avsikt att agera som sekretariat till plattformen för en hållbar finansmarknad.

Anf. 40 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Så spännande. Vi är tillfreds och nöjda med den information som vi har fått under dagens möte, och jag konstaterar att vi inte har några fler punkter på dagordningen.

Vi tackar statssekreteraren för i dag och önskar en trevlig helg.

Anf. 41 Statssekreterare MAX ELGER:

Tusen tack. Jag önskar detsamma.

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor
Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 juni 2019
Återrapport från informellt möte den 18–19 juli 2019
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 oktober 2019

Anf. 42 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar justitie- och migrationsminister Morgan Johansson med medarbetare välkomna hit!

Vi ska se om vi lyckas reda ut detta – vi har ett gemensamt dokument för EU-nämnden med många ärenden på dagordningen, och några av dem ska vi ta med dig, Morgan, medan några lämnas till senare. Jag tror dock att vi ska lösa det!

Jag börjar med att lämna ordet till statsrådet för en återrapport.

Anf. 43 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag har ingenting att säga utöver det som finns skriftligt.

Anf. 44 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för återrapporten.

Vi går in på dagordningens punkt 3, EU:s åtgärder mot korruption.

Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Denna åtgärds punkt gäller den diskussion som ska hållas om arbetet mot korruption inom EU. Från Sveriges sida välkomnar vi en sådan diskussion. EU förfogar över ekonomiska medel och andra styrmedel likt ingen annan internationell organisation och har därför en unik möjlighet att påverka medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förebygga och bekämpa korruptionen.

Från svensk sida är det klart att detta också på sätt och vis är en profilfråga; i så gott som alla internationella bedömningar är vi genomgående ett av de länder som har minst problem i världen med just korruption. Det hänger ihop med mycket – bland annat offentlighetsprincipen, meddelarskydd och så vidare – och jag tror att vi har ganska mycket att bidra med till en sådan diskussion.

Den process som nu har startats handlar om att kommissionen, inom ramen för den ekonomiska styrningen, för samtal om antikorrupsionsåtgärder med varje medlemsstat där kommissionen anser att korruption är ett problem. Beträffande Bulgarien och Rumänien finns det särskilda kontrollmekanismer som har använts, och det finns ett nätverk av nationella kontaktpunkter. Kommissionen samlar in information och anordnar kunskapsutbyte.

Från regeringens sida anser vi att det är viktigt att använda sig av dessa redan existerande verktyg och att det är lika centralt att utvärdera och förbättra dem för att öka effektiviteten. Vi stöder nya initiativ på korruptionsområdet som kan tillföra ett reellt mervärde. Det kan finnas

fördelar med att utveckla EU:s arbete och taktik i form av en handlingsplan, och fokus i en sådan plan bör då vara det konkreta operationella arbetet.

En annan viktig fråga för att motverka korruption är, som jag var inne på, öppenheten i samhället. Det handlar om medborgarnas möjlighet till insyn och till exempel fria medier. Jag vill påminna om att EU:s öppenhetsförordning tillkom på svenskt initiativ för snart 20 år sedan, och regeringen fortsätter att arbeta för ökad öppenhet i EU.

Regeringen anser att korruptionsfrågorna bör vara en viktig del i kommissionens fördjupade granskning av rättsstatsprincipen inom EU, något som kommissionen själv har föreslagit. Det finns ett värde i att dessa frågor hålls ihop. En låg grad av korruption är en av grundförutsättningarna för en rättsstat och för ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna i EU. En förutsättning för arbetet med att stärka rättsstatsprincipen är därför också att arbetet mot korruption stärks. Dessa två frågor – rättsstatsarbetet och korruptionsfrågan – bör alltså hållas samman. Det får i framtiden utvärderas om det finns behov av en separat övervakningsfunktion för just korruptionsfrågor, men de övervägandena får som sagt göras framöver.

Som ni säkert vet har kommissionen även lagt fram ett förslag till förordning om skydd av unionens budget vid generella brister. Det gäller rättsstatsprincipen i medlemsstaterna, och det finns processer mot ett par av länderna i just de avseendena.

Utöver detta vill jag bara nämna att EU också just har blivit observatör i Europarådets antikorrupsionsorgan Greco. Det innebär att man får tillgång till samtliga fakta och rekommendationer som Greco för fram om alla EU:s medlemsstater. På det sättet är det ett mycket konkret och bra underlag, och EU borde kunna använda den informationen för att förbättra sitt eget arbete. Ett sätt för EU att ta arbetet mot korruption vidare kan vara ett fullvärdigt medlemskap i Greco, men innan ett sådant steg tas krävs det att kommissionen gör en kvalificerad analys av de ekonomiska och rättsliga konsekvenserna. Det enligt vår mening bästa sättet för EU att visa internationellt ledarskap är att visa att de åtgärder som vidtas på EU-nivå och i medlemsstaterna verkligen har effekt på korruptionen.

Den här frågan var föremål för information i justitieutskottet i går, alltså den 3 oktober.

Anf. 46 MIKAEL DAMSGAARD (M):

Fru ordförande! Tack för informationen, statsrådet!

Korruption har stora negativa konsekvenser för ett samhälle, och bekämpning av korruption är helt centralt för att legitimiteten för EU:s institutioner och stödprogram ska kunna upprätthållas. Sverige är en stor nettobetalar till EU, och av det skälet har vi naturligtvis rätt att kräva att svenska skattemedel används effektivt och korrekt även inom EU. Jag vill därför fråga hur förhandlingarna om långtidsbudgeten går avseende möjligheten att villkora utbetalningen av EU-medel med att rättsstatliga principer ska följas – vilket också innefattar korruption.

Anf. 47 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! En av de viktigaste punkterna som Sverige för fram i förhandlingarna är just denna. Ska man ta emot medel från övriga medlemsstater enligt de bidrag som finns måste man också leva upp till grundläggande rättsstatliga principer, och ett effektivt korruptionsarbete är en del av det. Sedan pågår förhandlingarna, men vi driver på från svensk sida – på alla sätt vi kan.

Anf. 48 MIKAEL DAMSGAARD (M):

Hur ser du på förutsättningarna för ett sådant regelverk att bli så pass skarpt att det inte bara blir en papperstiger utan faktiskt kan tillämpas i praktiken?

Anf. 49 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Vi anser att det helt enkelt måste bli skarpt, för om legitimiteten för Europeiska unionen ska kunna upprätthållas måste skattebetalarna – medborgarna – känna att deras pengar används på ett bra sätt och inte försvinner bort.

Vi har också sett att detta är en stark prioritet för den nya kommissionen, i varje fall som det uttryckts av den nya kommissionsordföranden. Vi ser alltså fram emot att kunna arbeta med EU-kommissionen för att driva de här frågorna skarpt.

Anf. 50 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, EU:s anslutning till Europakonventionen: kompletterande förhandlingsdirektiv.

Anf. 51 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Detta är som ni vet en långdragen historia – i Lissabonfördraget, alltså för snart tio år sedan, uttrycktes det att EU skulle ansluta sig till Europarådets Europakonvention. Det visade sig vara mer komplicerat än vad man kanske hade trott eller förutsett. Rådet har nu bjudits in för att uttrycka sitt stöd för ett snabbt återupptagande av förhandlingarna om anslutningsavtalet, och vi har också bjudits in till att notera utfallet av de diskussioner som förts på rådsarbetsnivå i Coreper.

Förhandlingarna om EU:s anslutning till Europakonventionen inleddes alltså i juli 2010. År 2013 nådde Europarådsstaterna i EU en överenskommelse som resulterade i ett utkast till anslutningsavtal. Anslutningen har däremot inte kommit till stånd än, vilket har berott på att EU-domstolen i sin tur underkände utkastet till anslutningsavtal för drygt fem år sedan. EU-domstolen slog i sitt yttrande fast att utkastet till anslutningsavtal inte är förenligt med unionsrätten. I grunden tror jag att detta helt enkelt handlar om en konflikt mellan å ena sidan Europarådet och Strasbourgdomstolen och å andra sidan EU-domstolen om vem som ska ha sista ordet i en del av de här frågorna.

I maj 2019 presenterade kommissionen en helhetslösning innehållande tänkbara lösningar på domstolens invändningar. De kompletterande handelsdirektiv som det nu föreslås att rådet ska anta baseras i allt väsentligt på denna helhetslösning.

Regeringen bedömer att dessa förslag till lösningar är förenliga med Sveriges övergripande målsättning med förhandlingarna och nödvändiga med anledning av EU-domstolens yttrande och efterföljande praxis. Sverige bör därför i rådet ställa sig bakom ett antagande av de kompletterande förhandlingsdirektiven.

Eftersom en av de övergripande målsättningarna i förhandlingarna har varit att få en anslutning till stånd bör Sverige i rådet uttrycka sitt stöd för ett snabbt återupptagande av förhandlingarna om anslutningsavtalet mellan EU och Europarådet.

Avslutningsvis vill jag också säga att trots att förhandlingarna om anslutningsavtalet förhoppningsvis nu kan återupptas finns det tyvärr fler potentiella hinder på vägen som tillsammans kan bidra till att anslutningen kan komma att dra ut på tiden ännu mer. Det finns en fortsatt risk för att EU-domstolen kommer med nya synpunkter eller bedömer att deras invändningar inte fullt ut har tillgodosetts.

Det kan också bli en utmaning att skapa acceptans för ändringarna i utkastet till anslutningsavtal hos alla Europarådets stater. Men från Sveriges sida kommer vi att fortsätta verka för att vi ska få till stånd en anslutning så fort som möjligt.

Anf. 52 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för presentationen! Vi fick tidigare ett dokument på bordet som rör detta ärende.

Anf. 53 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag tycker också att det är bra att förhandlingarna återupptas så att vi kan ansluta oss. Men jag vet att Vänsterpartiet tidigare har haft lite funderingar när det gäller risken för att Europarådet blir överordnat EU eller Europadomstolen i juridisk mening. Vi fick dokumentet på bordet nu, så jag har inte haft möjlighet att gå igenom hela dokumentet. Jag skulle bara vilja veta hur statsrådet ser på den risken och vad anslutningsavtalet innebär i den kontexten.

Anf. 54 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

I en del avseenden kan det mycket väl bli så. Och det har jag egentligen ingenting emot, därför att Europadomstolen är ju den domstol som är auktoriteten i frågor om mänskliga rättigheter i Europa. När hela EU ansluter sig till både konventionen och den ordningen kommer man att få acceptera att det kan bli så i en del avseenden. Men det är precis detta som EU-domstolen har invändningar mot.

Anf. 55 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10 a.

Anf. 56 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru ordförande! Under dagordningspunkt 10 a kommer vi bara att få information om meddelande om dataskyddsregler. Vi förväntar oss ingen diskussion. Vi lyssnar bara på informationen. I övrigt hänvisar jag till det skriftliga materialet.

Anf. 57 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi lägger informationen till handlingarna.

Dagordningspunkt 10 c är också en informationspunkt.

Anf. 58 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Det är en informationspunkt om en konferens om demokrati, rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter som avhålls den 10–11 september. Här ska vi också bara ta del av informationen.

Anf. 59 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi lägger informationen till handlingarna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 15, Migration: lägesrapport.

Anf. 60 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Det blir ytterligare en migrationsdiskussion. Här befinner vi oss i ett speciellt läge. Vi har ett nytt parlament men en gammal kommission. Eftersom den nya kommissionen ännu inte har formerats är det osäkert hur diskussionerna kommer att arta sig.

Vi har inte fått så mycket information om vad den här dagordningspunkten kommer att innehålla. Vi förväntar oss att vi får ett uppdaterat faktaunderlag och en presentation av hur situationen ser ut just nu på en del av de migrationsrutter som vi nu talar om, såväl den östra som den västra och den centrala migrationsrutten.

Det är också rimligt att anta att diskussionen kommer att fokusera på migrationssituationen i Turkiet och den senaste månadens kraftiga ökning av antalet gränspassager från Turkiet till de grekiska öarna. Vi kommer i diskussionen att framhålla vikten av ett fortsatt samarbete med Turkiet, inklusive relevansen av EU–Turkiet-uttalandet som under våren 2015 trots allt löste den situationen.

Sverige förespråkar allmänt sett långsiktiga migrationsdialoger med prioriterade tredjeländer. Vi stöder EU-samarbetet för att motverka grundorsaker till ofrivillig migration och också för att stärka ursprungs- och transitländernas egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration, inklusive bekämpning av människosmuggling.

Det är troligt att utvecklingen beträffande sjöräddning på Medelhavet och resultatet av konferensen på Malta den 23 september om tillfälliga arrangemang också kommer att diskuteras vid rådmötet. Mötet på Malta hölls mellan inrikesministrarna i Malta, Italien, Tyskland och Frankrike. Närvarade vid mötet gjorde även Finland i egenskap av ordförandeland

och EU-kommissionen. Där träffades en överenskommelse mellan dessa länder som syftar till att ge en mer förutsebar landstigning och omfördelning av asylsökande migranter som räddats på Medelhavet. Tanken med överenskommelsen är förstås också att fler medlemsstater i efterhand ska kunna ansluta sig till detta.

Anf. 61 PAULA BIELER (SD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för informationen!

Vi vet att det här är en diskussion gällande lägesrapporten. Men jag kan ändå inte låta bli att titta på siffrorna, som är väldigt lika siffrorna 2015, och på hur snabbt och vilka månader de ökade. Därför vill jag i sammanhanget ta upp hela CEAS-paketet och asylpaketet.

Jag undrar om regeringen även i fortsättningen avser att hålla fast vid att allting ska tas i sin helhet eller om man mot bakgrund av att antalet verkar öka igen ändå kan tänka sig att gå vidare med vissa delar i paketet i förväg som att stärka upp vid gränskontroller, samla in biometriska data och stärka Eurodac-förordningen så att man säkerställer att man vet vilka som kommer till EU och kan börja få kontroll.

Anf. 62 HELENA BOUVENG (M):

I den svenska ståndpunkten står det att EU solidariskt måste genomföra de beslut som fattats för att gemensamt lösa migrationsituationen. Samtidigt avslutar regeringen sin ståndpunkt med att diskussioner om framtida åtaganden bör föras inom den pågående förhandlingen om långtidsbudgeten, som inte får föregripas.

Min fråga är, i och med att det finns länder som inte solidariskt tar sitt ansvar, om det finns andra sätt att inom budgeten åläggas saker och ting, till exempel att ha olika ansvarsområden?

Anf. 63 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack för föredragningen!

Det finns många delar i rapporten som går tvärtemot vad Vänsterpartiet tycker när det gäller ett solidariskt mottagande, synen på asylsökande som kommer via Medelhavet och det samarbete som vi har med Turkiet.

Det här är ju en återrapport och en diskussion så jag kanske inte ska upprepa vad vi tycker i alla delar. Men jag har en fråga som gäller slutet av den svenska ståndpunkten. Det står att "det är nödvändigt att fortsätta fokusera på ett bättre återvändande". Vidare står där: "Regeringen ställer sig därför bakom utökade ansträngningar i syfte att verkställa återvändandebeslut och som säkerställer att detta sker på ett rättssäkert och värdigt sätt med full respekt för grundläggande rättigheter" och så vidare.

Jag vill ställa en fråga som gäller den svenska synen på att människor skickas tillbaka till Afghanistan, eller de kanske inte skickas "tillbaka" eftersom de kanske inte ens kommer därifrån utan är födda i ett annat land. Jag undrar om detta verkligen stämmer överens med det som regeringen säger här.

Anf. 64 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Situationen i Grekland har blivit värre och värre för varje vecka som gått. Det har hittills i år varit 36 000 överfarter från Turkiet till Grekland, en ökning med 56 procent. Ökningen var kraftigast de senaste två månaderna, i augusti och september. Det har alltså varit en kraftig ökning.

Det här är ett problem som Turkietuttalandet syftade till att klara ut, men det är ju som sagt tre år sedan. Då måste vi vid det här tillfället undersöka vad det är som inte fungerar med Turkietuttalandet.

I dag åker kommissionären Avramopoulos och den tyske inrikesministern till Turkiet för att höra med den turkiska regeringen hur denna situation kan uppstå, för det är självklart ett enormt problem för Grekland.

Skillnaden mellan 2015–2016 och nu är att de som befinner sig på de grekiska öarna inte kommer vidare upp genom Europa. Vi har sett hur förhållandena är på Lesbos och andra ställen. Det är redan överfulla läger, och det kommer ännu fler nu. Det kommer att innebära mycket stora humanitära problem.

Kommissionen åker tillsammans med Tyskland till Turkiet för att helt enkelt höra vad det är som står i vägen. Som ni kanske vet förenades ju Turkietuttalandet med pengar från EU till Turkiet, 6 miljarder euro varav bara drygt 2 miljarder är utbetalade än så länge. Detta kan mycket väl vara en fråga som man måste diskutera.

Vi stöder Turkietuttalandet och tycker att det är oerhört viktigt att den ordningen fortsätter att upprätthållas.

Sedan frågade Paula Bieler om paketansatsen. Vi håller också på paketansatsen. Samtidigt vet vi inte riktigt hur den nya kommissionen kommer att hantera detta, om de kommer att ha kvar alla de sju rättsakterna eller om de kommer att dra tillbaka vissa. Vi får naturligtvis återkomma till den diskussionen då, men det är detta som är läget just nu.

När det gäller Helena Bouvengs fråga om kopplingen till MFF och budgeten driver vi, precis som jag sa i svaret vad gällde rättsstatens principer, hårt att man måste leva upp till de beslut som fattats tidigare. Till exempel var det för några år sedan ett par länder som vägrade att vara med när rådet beslutade om omfördelning. Om man inte lever upp till EU:s regelverk ska det helt enkelt kosta pengar. Det är vår ingång i förhandlingarna.

Slutligen tar jag Ilona Szatmari Waldaus fråga. Om legitimiteten för migrationen ska upprätthållas måste vi också kunna verkställa återvändanden när människor fått avslag på sin asylansökan.

När det gäller just Afghanistan har antalet som kommer till Sverige minskat kraftigt. Däremot kommer nu väldigt många afghaner till de grekiska öarna. Det är afghaner, irakier och syrier som befinner sig där.

Beviljandegraden för afghaner i Sverige är ungefär 40 procent, så 60 procent får avslag och skickas då tillbaka till det land där man har prövats som asylsökande. Det är helt enkelt så systemet ser ut. Och återvändandena fungerar. Vi har sedan några år tillbaka ett avtal med Afghanistan som gör att de tar emot både frivilligåtervändande och tvångsvisa återvändande. Något sådant avtal hade vi inte tidigare.

Återigen: Vi prövar människor i, skulle jag vilja säga, ett av världens mest rättssäkra system med domstolar, överklagandemöjligheter och juridiskt bistånd. Men om man inte får uppehållstillstånd är det

Anf. 65 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag har bara en följdfråga till statsrådet kopplad till situationen i Grekland. Diskuteras det på vilket sätt man kan stödja och underlätta för både de människor som finns i de överfulla lägren och för Grekland i deras situation?

Anf. 66 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag har egentligen ingen fråga, och det här är inte ett ärende där man kan anmäla avvikande mening. Men jag vill ändå poängtera det som jag tidigare sa.

Jag håller inte med statsrådet när det framför allt gäller de personer som vi tvångsavvisar till Afghanistan. Jag tycker inte att det är en rätts-säker hantering.

Anf. 67 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det går att anmäla avvikande mening, så vi för den till protokollet.

Anf. 68 PAULA BIELER (SD):

Vi har tidigare också anmält avvikande meningar på delar gällande just synen på att man ska tvångsfördela inom EU och se på det som det solidariska sättet.

Jag vill även väva in att återvändande ur vår synpunkt inte bara handlar om dem som får avslag utan också om att hjälpa personer att återvända när det börjar bli säkert i hemlandet igen. Jag skulle gärna se att detta tas upp så småningom. I vår värld är det självklart sista steget i en flyktinghjälp att inte acceptera de folkfördrivningar som har varit utan att också hjälpa personer att återuppbygga sina hemländer.

Anf. 69 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Angående det sista kan jag säga att det finns ett återvändandebidrag som ges till en hel del av de individer som återförs så att de kan starta om igen. Många gånger har de tömt sina resurser och har inga pengar kvar eftersom det kostade så mycket att ta sig till Europa. När de sedan får åka hem igen måste de ha möjlighet att starta om sitt liv. I Sverige finns pengar avsatta som de kan söka i dessa system.

Vad gäller hjälp till Grekland kommer vi att ha ett bilateralt möte med den grekiske ministern. Han har begärt det, och det har vi gärna för att höra hur läget i Grekland är. Sverige har under de senaste åren gjort mycket på Medelhavet och de grekiska öarna via Kustbevakningen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Just nu är också personal från Migrationsverket på plats i Grekland för att hjälpa till med asylansökningsprocessen och annat.

Vi får väl se vad Grekland kan vilja begära ytterligare i detta avseende. De har en svår situation, och en del av solidariteten är ju att vi hjälper varandra när det ser ut på detta sätt.

2019/20:5
04 oktober

Anf. 70 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med två oliklydande avvikande meningar anmälda från SD och V.

Vi tackar statsrådet och staben för i dag och önskar trevlig helg.

Anf. 71 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Åsa Lindhagen med stab välkomna till EU-nämnden.

Vi går till dagordningspunkt 8, Grundläggande rättigheter.

Anf. 72 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Ordförande! Det är roligt att vara här igen.

Vid rådsmötet i RIF den 7 oktober är det två punkter om grundläggande rättigheter som ska behandlas under dagordningspunkt 8. Under den första punkten, 8 a, förväntas rådet anta rådsslutsatser benämnda EU:s stadga om grundläggande rättigheter efter tio år: lägesrapport och det framtida arbetet.

Utifrån de årliga rapporterna från kommissionen och EU:s byrå för grundläggande rättigheter, FRA, om tillämpningen av EU:s stadga om grundläggande rättigheter har det finska ordförandeskapet utarbetat rådsslutsatser.

I utkastet till rådsslutsatser uppmanas bland andra kommissionen, medlemsstaterna, FRA och det civila samhället att bidra till genomförandet av stadgan inom sina respektive behörighetsområden.

Slutsatserna lyfter fram betydelsen av att undanröja och undvika alla onödiga, olagliga och godtyckliga begränsningar av utrymmet för det civila samhället och konstaterar att transparent, tillräcklig och lättillgänglig finansiering är mycket viktig för organisationer i det civila samhället.

Regeringen anser att det är viktigt att säkerställa efterlevnaden av stadgan och att alla medlemsstater har ett ansvar att säkerställa att nationell lagstiftning och policy är i enlighet med stadgan.

Jag föreslår därför att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom antagandet av utkast till rådsslutsatser. Därutöver avser regeringen vid mötet att betona det civila samhällets roll för genomdrivandet av grundläggande rättigheter. Regeringen avser att betona det civila samhällets centrala roll i arbetet för de grundläggande rättigheterna inom EU, inte minst vad gäller att sprida kunskap och medvetenhet om rättigheterna.

I sammanhanget avser regeringen att uppmana till skarpare viljeyttringar i frågan från rådet i framtida rådsslutsatser om stadgan – detta mot bakgrund av att regeringen anser att det är en djupt oroväckande trend att utrymmet för det civila samhället krymper på flera håll inom EU.

Regeringen avser på rådsmötet att betona det civila samhällets roll i meningsutbytet med FRA:s direktör, vilket för mig direkt till nästa underpunkt, 8 b. Denna punkt rör utmaningar för grundläggande rättigheter 2020 och framåt. Under denna diskussionspunkt kommer ett meningsutbyte med direktören för EU:s byrå för grundläggande rättigheter, FRA, att föras.

Inför diskussionen har ordföranden tagit fram ett bakgrundspapper som belyser utmaningar för grundläggande rättigheter 2020 och framåt utifrån

slutsatser och analyser från FRA. I bakgrundspapperet lyfts bland annat risker såsom digitalisering och artificiell intelligens fram och vad detta för med sig vad gäller skyddet för grundläggande rättigheter. Även bristen på förtroende för myndigheter bland offer för hatbrott lyfts fram.

Regeringen välkomnar denna diskussion och avser att i meningsutbytet förutom frågan om det civila samhället, som jag behandlade under punkt 8 a, även betona följande: FRA har en viktig roll för att säkra efterlevnaden av grundläggande rättigheter inom EU, särskilt i fråga om att ge medlemsstaterna oberoende faktabaserat stöd och sakkunskap om de grundläggande rättigheterna.

Anf. 73 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsrådet för föredragningen av både 8 a och 8 b. Vad gäller 8 a konstaterar jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vad gäller 8 b konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi till dagordningspunkt 10 b, Konferens om ökad jämställdhet för hbt-personer i EU. Det är en informationspunkt.

Anf. 74 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Jag har inget att tillägga i övrigt på den punkten.

Anf. 75 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då har vi klarat av statsrådets punkter för i dag och önskar trevlig helg.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 juni 2019

Återrapport från informellt ministermöte den 18–19 juli 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 oktober 2019

Anf. 76 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Mikael Damberg med stab välkomna hit. Vi har betat av ett antal frågor med justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och även med statsrådet Åsa Lindhagen. Nu ska vi gå in på de punkter som vi har sparat specifikt för dig. Vi förstår att du har haft uppvärmning i kammaren, så det är bara att köra.

Då börjar vi med att höra om det är någonting mer att säga om återrapporten.

Anf. 77 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Nej, jag hänvisar till de skriftliga rapporterna. Ni sparar det bästa till sist, nämligen.

Anf. 78 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då går vi till dagordningspunkt 4, Eurojust: förstärkning av kampen mot gränsöverskridande brottslighet.

Anf. 79 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Dagordningspunkten gäller antagande av rådets slutsatser om Eurojust. Sverige kan anta rådets slutsatser. I övrigt ber jag att få hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 80 ADAM MARTTINEN (SD):

Nu känner vi ju till den svenska ståndpunkten, men lite grann för gammal traditions skull är det väl inte fel att påpeka att en resursförstärkning måste ske genom omprioriteringar och inte genom en utökad EU-budget. Det är någonting som Sverigedemokraterna har vidhållit vid tidigare tillfällen och som återfinns i den svenska ståndpunkten. Om det kan repeteras tydligt nog så att det inte finns utrymme för tolkningar vore vi tacksamma.

Anf. 81 PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Vi företräder ju en budgetrestriktiv hållning kopplat till MFF, och det arbetet befinner sig i en kritisk fas just nu. Samtidigt är Eurojust och den gränsöverskridande brottsligheten en av de frågor som vi prioriterar högt. Jag vill ändå fråga statsrådet om man långsiktigt vill värna Eurojusts funktion genom att investera i den myndigheten långsamt, i ljuset av att den gränsöverskridande brottsligheten måste angripas också på europeisk nivå.

Anf. 82 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

För egen del har jag en fråga kopplat till vad som nu händer med brexit. Finns det något specifikt arbete som pågår där som på något sätt berörs av vad som händer i UK?

Anf. 83 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Det är tydligt vad den svenska ståndpunkten är när det gäller de finansiella delarna. Det är inom den budget som kommer att antas, och vi är budgetrestriktiva. Det är alltså omprioriteringar som gäller för att klara detta.

I det ljuset är dock detta en prioritet. Det rättsliga samarbetet är någonting som Sverige har lyft fram inom ramen för den framtida budget som ska antas. Jag uppfattar att vi har haft en bra dialog och att vi har en gemensam svensk uppfattning i denna fråga. Det speglar också Sveriges uppfattningar i sak.

När det gäller slutsatserna om Eurojust kan man väl säga att det är sakkministrarnas möjlighet att påverka förhandlingarna om MFF:en. Det här blir en signal om att vi tycker att detta inom ramen för MFF:en är ett område som bör bevakas och prioriteras. Läser man detta noga är det exakt det som vi gör i det här sammanhanget.

När det gäller brexit finns det väl ingen direkt koppling. UK kommer att lämna Eurojust och vill gärna att åklagarsamarbetet ska bli en del av de framtida relationerna mellan EU och Storbritannien. Sedan tror jag att samtal kommer att behövas mellan Sverige och UK för att lösa specifika händelser. Där är vi dock inte riktigt än. Vi jobbar fortfarande, och det är viktigt att vi fortsätter göra det, för en ordnad brexit. Det är huvudfokus. Men vi är väl förberedda för ett alternativt scenario.

Anf. 84 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då gör vi över till dagordningspunkt 4 b, Rättsligt terrorismbekämpningsregister.

Anf. 85 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Vi kommer under den här dagordningspunkten att få en presentation av Eurojust om ett nyligen lanserat antiterrorismregister. Det är en föredragning som kommer att ske, helt enkelt. I övrigt ber jag att få hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 86 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för informationen.

Vi går över till dagordningspunkt 5, Elektroniska bevis.

Anf. 87 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under den här dagordningspunkten kommer information att lämnas dels om EU:s förhandlingar med USA om ett avtal om gränsöverskridande tillgång till e-bevisning, dels om förhandlingarna inom Europarådet om ett andra tilläggsprotokoll till den så kallade Budapestkonventionen, som också handlar om tillgång till e-bevisning.

Regeringen var här i början av sommaren, inför att medlemsstaterna skulle anta det förhandlingsmandat som gav kommissionen rätt att delta i dessa förhandlingar. Förhandlingarna har kopplingar till det förslag till en EU-förordning om tillgång till e-bevisning som just nu pågår inom EU, vilket regeringen har varit här och informerat om vid ett flertal tillfällen.

Då detta endast rör sig om en lägesrapport ber jag att få hänvisa till det skriftliga underlaget.

Anf. 88 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för den genomgången, och vi kan då lägga den information till handlingarna.

Vi går in på dagordningspunkt 5 b, Förhandlingar om ett andra tilläggsprotokoll till konventionen om it-brottslighet.

Anf. 89 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag tog dem i samma sammanhang. Jag tog både a och b i mitt tidigare inlägg.

Anf. 90 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi den informationen till handlingarna.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Europeiska åklagarmyndigheten: inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten.

Anf. 91 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Vi kommer under den här dagordningspunkten att få en lägesrapport från ordföranden om arbetet med att implementera åklagarmyndigheten och att tillsätta den europeiska chefsåklagaren.

Som ni känner till uttalade statsministern i Europaparlamentet den 3 april att regeringen avser att föreslå för riksdagen att Sverige ska delta i Eppo för att bidra i kampen mot korruption och bedrägerier med EU-medel. Regeringen står bakom ett svenskt deltagande i Eppo och har påbörjat ett arbete med att se över de nationella förutsättningarna för att Sverige ska kunna ansluta sig till Eppo. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna del.

I övrigt ber vi att få hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 92 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Eftersom statsrådet nu ändå nämnde att regeringen avser, eller har som önskemål, att vi ska ansluta oss till Eppo vill jag anmäla en avvikande mening i den delen.

Anf. 93 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Det viskas i mitt öra att det är en informationspunkt. Vi hör vad du säger, men jag kan inte föra den till protokollet.

Anf. 94 ADAM MARTTINEN (SD):

Som bekant anmäler vi också en avvikande mening mot regeringen i den här frågan. Det svenska mandatet har ju hittills varit att vi ska stå utanför. Nu bereds frågan inom Regeringskansliet, och jag har all respekt för det. Men nu diskuteras också frågan om det utökade mandatet för Eppo

att inkludera arbetet mot terrorism, något som Säkerhetspolisen i Sverige har varit kritisk till att vi ska ingå i. Mig veterligen finns det inga garantier för att ett svenskt anslutande till Eppo skulle kunna innebära att vi kan stå utanför den del som inkluderar terrorism.

Då blir min fråga: Om Eppos mandat utökas till att inkludera arbetet mot internationell terrorism, kommer regeringen även i fortsättningen att vilja ansluta till Eppo? Eller är detta en sak som gör att regeringen kan ändra ståndpunkt i frågan?

Anf. 95 TINA ACKETOFT (L):

Fru ordförande! Det är ingen som gillar någon som säger vad var det jag sa, men jag kan ändå säga vad var det jag sa. Jag är glad att regeringen äntligen har insett att det är rimligt att också vi deltar i det viktiga arbetet med Eppo.

Detta är bara en informationspunkt, men jag skulle ändå av nyfikenhet vilja fråga: Finns det någon tidsplan för arbetet med en sådan anslutning? När kan vi se någonting som vi har att förhålla oss till från riksdagens sida?

Anf. 96 MIKAEL DAMSGAARD (M):

Fru ordförande! Min fråga var egentligen samma som Tina Acketofts om hur tidsplanen ser ut och när ett skarpt förslag kan komma tillbaka till riksdagen.

Anf. 97 HANS EKLIND (KD):

Fru ordförande! Min fråga är egentligen en kombination av Liberalernas fråga och Sverigedemokraternas fråga: Hur ser tidtabellen ut? Finns det något svar på det? Och påverkar detta att man inkluderar terrorismbekämpningen regeringens hållning i frågan?

Anf. 98 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Svaret på frågan om tidsplanen är att regeringen jobbar med direktiven och kommer att tillsätta en utredning inom kort. Vi har inte bestämt exakt hur lång tid den kommer att pågå eftersom vi inte har tillsatt den än, men realistiskt sett kommer den inte att kunna lämna något förslag förrän tidigast i slutet av nästa år. Det är väl en realistisk tidtabell. Det är då vi får frågan på bordet på riktigt och kan ta ställning, och riksdagens partier får ta ställning i det läget.

När det gäller terrorismbekämpningen finns det inget formellt förslag om detta. Det vill jag vara tydlig med att säga. Kommissionen har presenterat ett meddelande om att man skulle kunna utvidga mandatet. Stödet för det har än så länge visat sig vara ganska skralt. Det är inte många länder som har tyckt att det är en jättebra idé. Därför har kommissionen heller inte återkommit i den delen, så vi har inga tecken på att detta är en fråga som rör på sig och går in i skarpt läge.

Det andra jag vill säga om det är att om Eppos mandat ska utvidgas, om man ska ha nya arbetsuppgifter, krävs det enhällighet mellan de deltagande staterna. Att man inte vill se en sådan utveckling kan också vara ett skäl att vara med – och det vill inte regeringen, för regeringen har sagt att den inte kan stödja kommissionens meddelande om att utvidga

Anf. 99 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen från statsrådet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Bedömning av uppförandekoden om hatpropaganda på nätet.

Anf. 100 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru ordförande! Det är oklart vad denna dagordningspunkt mer precist kommer att innebära. Tills vi vet mer utgår vi från att det är kommissionen som ska presentera en lägesrapport och sin bedömning av hur arbetet har utvecklats inom ramen för uppförandekoden mot hat på nätet.

Jag kan nämna att uppförandekoden presenterades som ett initiativ av kommissionen i maj 2016 med Facebook, Microsoft, Twitter och Youtube. Sedan dess har ytterligare företag anslutit sig. Koden innebär ett åtagande från företagen att snabbare ta bort innehåll som bedöms utgöra olagligt hat såsom rasism och xenofobi.

Anf. 101 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Härnäst har vi dagordningspunkt 11, Slutsatser om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn.

Anf. 102 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Denna fråga rör antagande av rådets slutsatser om bekämpning av sexuellt utnyttjande av barn.

Bakgrunden är att en världsomspännande organisation, WeProtect Global Alliance, som arbetar mot sexuellt utnyttjande av barn på internet har aviserat att man kommer att hålla en konferens i ämnet i Etiopien i december i år. Ordförandeskapet har utarbetat ett förslag till slutsatser med målet att EU ska kunna hålla en gemensam linje vid mötet.

Regeringen välkomnar ordförandeskapets initiativ och har för avsikt att rösta ja till förslaget. Vi har fått gehör för våra ändringsförslag, bland annat rörande att kampen mot sexuellt utnyttjande av barn även är en kamp mot organiserad brottslighet och människohandel och att utsatta barn ska skyddas oavsett nationalitet och var de befinner sig samt att rådet ska erkänna vikten av jämställdhetsintegrering och inta en inkluderande ställning vid framtagandet av framtida policyer.

Anf. 103 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Jag ger mig själv ordet.

Det jag funderar på när jag läser detta är var konfliktlinjerna finns. Finns det känsliga frågor som gör att man inte kommer längre, eller råder det stor enighet i allt som berör detta område?

Anf. 104 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Inom EU finns det ganska god uppslutning. Vi känner inte att det är någon konfliktfråga.

Det tillhör ju inte vanligheterna att vi antar rådsslutsatser om vad vi ska säga på en konferens som en internationell organisation organiserar. Det är ett viktigt ämne, men om jag ska vara riktigt rå är vi nu i lite av ett mellanläge i EU, så det passade bra att anta dessa rådsslutsatser nu så att man antar några slutsatser. Dessutom är detta en profilfråga för EU. Vi vill trycka på för att andra länder ska ta dessa frågor på allvar, så det är snarare i det ljuset man ska se att ordförandeskapet vill ha en enad linje – så att vi kan trycka på bättre internationellt.

Vi ser alltså inga konflikter eller kontroversiella frågor inom EU-familjen om detta just nu.

Anf. 105 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 12, Terrorismbekämpning: våldsbejakande högerextremism och terrorism.

Anf. 106 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Diskussionen om terrorismbekämpning i EU har länge fokuserat på hotet från islamistisk våldsbejakande extremism och terrorism. Det finska ordförandeskapet vill med denna riktlinjedebatt också uppmärksamma utvecklingen av hotet från de våldsbejakande högerextremistiska miljöerna.

Det största terrorhotet mot Sverige och svenska intressen bedöms komma från islamistiskt motiverade aktörer. Samtidigt ser vi en utveckling inom den våldsbejakande högerextremismen som innebär att risken för att individer inspireras att begå attentat eller grova våldsbrott ökar. Den utvecklingen måste vi vara uppmärksamma på och göra vad vi kan för att förhindra. Här är ett välfungerande informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom EU värdefullt. Sverige ska bidra i detta arbete.

Hoten från våldsbejakande extremism och terrorism ser olika ut i olika medlemsstater. Det är därför viktigt att våra utgångspunkter för arbetet mot terrorism och våldsbejakande extremism är tydliga och konsekventa samtidigt som vi identifierar om det finns behov av specifika åtgärder. Vårt svar ska vara lika tydligt oavsett vilken ideologi eller religion dessa våldsverkare hänvisar till.

Anf. 107 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Jag lämnar ordet till mig själv igen.

I ordförandeskapets frågor används uttrycket right-wing violent extremism and terrorism. Jag tycker att det är bra att regeringen markerar att terrorism och våldsbejakande extremism ska motverkas oavsett vilken ideologi som åberopas. Finns det något särskilt skäl till att det beskrivs som right-wing i frågorna?

Anf. 108 TINA ACKETOFT (L):

Tack för redogörelsen! Jag har naturligtvis inget emot den i sak; jag bara reflekterar.

Det är möjligt att jag missade det här, men i det skrivna står det vanliga som vi brukar upprepa, nämligen att vi är särskilt lämpade att bevaka grundläggande rättigheter med hänsyn till skydd av den personliga integriteten och så vidare. Jag hörde inte att statsrådet sa det, och eftersom det är det talade ordet som gäller vill jag bara säkerställa att det är så.

Anf. 109 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

När det gäller respekten för att försvara också grundläggande mänskliga rättigheter i detta arbete är det ingen ny ståndpunkt vi tänker oss här, utan vi svarar på frågan i den riktlinjedebatt som det finska ordförandeskapet vill ha.

Ordförandeskapet har medvetet valt och vill ha en diskussion om detta specifika fenomen. Jag tror att det har att göra med en del av de uppmärksammade attacker som skett i världen på senare tid, också i Europa. Debatten kan alltså handla om ett specifikt extremismperspektiv, men vi kommer att lyfta fram alla.

Det är klart att vi också är oroade av vad Säkerhetspolisen säger om den utveckling vi nu ser, debatten och diskussionen i sociala medier och polariseringen i samhället. Säkerhetspolisen är noga med att säga att det kan trigga ensamma aktörer också i vitmaktmiljöer – och även dem som i dag inte är i en vitmaktmiljö – att begå våldshandlingar. Det är något som Säkerhetspolisen har uppmärksammat även i vårt land.

Vi ska vara tydliga med att vi vill bekämpa all extremism och terrorism, men just nu vill det finska ordförandeskapet ha en reflektion över hur utvecklingen ser ut på just det här området. Det är nog så man ska se diskussionspunkten.

Anf. 110 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Ny teknik och inre säkerhet.

Anf. 111 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Denna debatt är en fortsättning på den diskussion vi hade på informella RIF-rådets möte i juli om framtida inriktning för den inre säkerheten. Nu vill ordförandeskapet fokusera debatten på de utmaningar och möjligheter som den tekniska utvecklingen innebär för brottsbekämpning och den inre säkerheten.

Vi välkomnar diskussionen och är positiva till förstärkt samarbete. Kriminellas användning av krypterings- och anonymiseringstjänster och kryptovalutor är bara några exempel på de utmaningar som våra brottsbekämpande myndigheter i dag brottas med. Här finns det mycket att vinna på att vi arbetar gemensamt inom EU, och vi tror att EU:s myndigheter kan stödja medlemsstaterna i att hänga med i innovations- och teknikutvecklingen.

Till exempel har Europol aviserat planer på ett innovationsprojekt för att bistå medlemsstaterna i mötet med nya tekniska utmaningar. Vi välkomnar ett sådant stöd. Det kan också bli en bra plattform för dialog och samarbete med teknikindustrin, något som vi tror är nödvändigt för att nå framgång.

Något ytterligare som vi gärna skulle vilja se i en kommande inriktning är en horisontell ansats, det vill säga att brottsbekämpningsaspekter behöver beaktas både i utvecklingen av ny teknik och när EU tar fram nya rättsakter.

Anf. 112 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ger mig själv ordet.

Jag skulle bara vilja höra statsrådet uttrycka hur han ser på respekten för grundläggande rättigheter och hänsyn till skyddet av den personliga integriteten. I sammanhanget ny teknik gäller det ju att också den biten hela tiden finns med. Finns det med i underlaget, eller är det något som statsrådet kan tänka sig att lyfta in och ta upp?

Anf. 113 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Det är en klok synpunkt. Det ska finnas med när vi talar om sådana här frågor, så vi kan definitivt se till att det nämns och uppmärksammas i diskussionen.

Anf. 114 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 14, Hybridhot och inre säkerhet.

Anf. 115 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! På det kommande ministermötet kommer en riktlinjedebatt att hållas om hur stödet till medlemsländerna kan struktureras och koordineras internt inom EU.

Hanteringen av hybridhot är främst en uppgift för de enskilda medlemsstaterna, men internationellt samarbete är också viktigt – inte minst mellan underrättelse- och säkerhetstjänster, som ofta besitter bäst kompetens för att identifiera hoten.

Sverige ser inte hybridhot som en ny kategori av hot, men det är klart att hoten har återuppstått och förvärrats sedan 2014. Den svenska regeringen konstaterar att det föreligger en breddad hotbild som även inkluderar icke-militära antagonistiska hot.

Arbetet på EU-nivå för att motverka hybridhot inklusive cyber och desinformation är under utveckling. Det finska ordförandeskapet har identifierat bemötandet av hybridhot som en prioriterad fråga.

För att säkerställa ett konstruktivt och relevant stöd från EU till medlemsstaterna i att motverka hybridhot är samordningen mellan EU:s olika byråer och funktioner med bäring på frågan central. Det är också viktigt att arbetet effektiviseras så mycket som möjligt för att undvika överlappningar och att det uppstår parallella strukturer.

Samtidigt måste vi förstås försäkra oss om att inget faller mellan stolarna. Därför krävs också ett aktivt samarbete mellan såväl statsapparaten som samhällets olika delar, så kallad whole of government approach och whole of society approach.

Anf. 116 PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Jag vill bara påminna om vikten av samarbete mellan EU och Nato på detta område.

Man antog ju slutsatser i Warszawa 2016 om att man skulle samverka mellan EU och Nato kopplat till cyber och hybridhot. Jag tror att det är en möjlighet för Sverige, för inom ramen för vårt mycket avancerade partnerskap med Nato har vi möjlighet att delta även i dessa delar av samarbetet.

Detta är också ett allmänt medskick att främja samarbetet mellan EU och Nato när det gäller hybridhot.

Anf. 117 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Sverige stöder samarbete mellan EU och Nato för att motverka hybridhot. Det är ett viktigt område.

Sverige är också medlem av centret mot hybridhot i Helsingfors och deltar aktivt i centrets arbete, som är ett EU- och Natogemensamt arbete.

Anf. 118 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 16, Genomförande av interoperabilitet. Det har jag övat på i natt, må ni tro!

Anf. 119 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! EU:s interoperabilitetsförordningar trädde i kraft den 19 juni i år, och nu har arbetet med de tekniska genomförandeakterna inletts.

Interoperabilitet skapar möjligheter till effektivare användning av information i EU:s gemensamma system för gränser och säkerhet och säkrare identifiering av personer som registreras i dem.

Genomförandet sträcker sig till år 2023 och är mycket komplext. Den centrala tekniska utvecklingen sköts av EU:s it-byrå eu-LISA. Medlemsstaterna ansvarar för att ansluta sig till de tekniska lösningarna, anta nödvändig lagstiftning och införa verktygen i verksamheten. Detta kräver omfattande samordning mellan samtliga aktörer, och kommissionen har startat ett ambitiöst planerings- och uppföljningsarbete som vi deltar i och stöder.

På nationell nivå har Polismyndigheten fått i uppdrag av regeringen att leda samordningen mellan berörda myndigheter.

När det gäller genomförandet menar regeringen att fördjupade diskussioner om interoperabilitetens möjligheter och konsekvenser bör föras i alla berörda organ i rådsstrukturen. Däremot bör uppföljning och styrning ske genom därför avsedda kanaler, detta för att undvika dubbelarbete och otydliga styrsignaler.

Anf. 120 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Kvar finns dagordningspunkt 17, Övriga frågor. Jag undrar om statsrådet har något att tillägga där.

Anf. 121 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):
Ordförande! Det är informationspunkter, och vi avser att lyssna till informationen.

Anf. 122 ADAM MARTTINEN (SD):
Var det under punkt a som det redogjordes så kort?

Anf. 123 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:
Både a och b.

Anf. 124 ADAM MARTTINEN (SD):
När det kommer till punkt a står det i ett stycke att man har förhandlat om styrkan. Det ursprungliga förslaget var att det skulle finnas 10 000 anställda på plats 2020, men förhandlingarna gav i stället en progressiv ökning från 2021, med en styrka som ska ha en kapacitet på *upp till* 10 000 år 2027. Vad var det för förhandlingar, och vad finns det för olika ståndpunkter som har lett fram till slutsatsen?

Jag antar att Sveriges hållning i detta är att det ska vara minst 10 000. Om inte annat vill Sverigedemokraterna påpeka att det kanske är rimligt att vi har denna hållning i frågan, givet de ansträngningar vi ser vid EU:s yttre gräns. Jag vill ha lite information om förhandlingen och hur Sverige har agerat för att det, helst snarast, ska vara minst 10 000, inte upp till 10 000.

Anf. 125 ILONA SZATMARI WALDAU (V):
Jag har egentligen samma fråga men kanske från ett annat perspektiv när det gäller Frontex och hur stor styrkan ska vara. Vi är inte särskilt positiva till att den ska vara jättestor.

Vi ställer oss lite undrande till hur man ska kunna bevaka Europas gränser och samtidigt ha ett rättssäkert system, ett system som är säkert för de asylsökande som kommer via Medelhavet. Det vill säga: Hur ska vi se till att ingen dör och att de asylsökande får ett bra mottagande?

Anf. 126 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):
Ordförande! Jag vill påminna om att det är information från ordförandeskapet och kommissionen i denna del. Det är inga nya beslut, utan besluten är redan fattade. För att ändå lämna en viss bakgrund till detta kan man säga att vi välkomnar ett utökat mandat för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Det är dock viktigt att medlemsstaterna behåller huvudansvaret för sin gränskontroll.

Det var en diskussion mellan en del medlemsstater som ville läsa exakta siffror för hur många anställda Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån ska ha, medan vår uppfattning har varit att det måste vara behoven som styr hur många anställda byrån ska ha. Annars blir det lätt en strikt budgetfråga som vi har att bevaka inom ramen för samarbetet. Det måste vara relevanta anställningar som görs, som stärker den europeiska kompetensen och ger ett mervärde till gränsbevakningen i Europa. Detta har varit den svenska hållningen: Jag tror därför att det var bra att vi nådde en överenskommelse som nu är ett beslut som innebär att vi stärker detta men att man hela tiden måste redovisa vilka behov och mervärden som

skapas via det här och att detta blir styrande för utbyggnaden.
Jag tror att det ungefär besvarar de frågor som ställdes.

2019/20:5
04 oktober

Anf. 127 ADAM MARTTINEN (SD):

Då blir min fråga: Är det regeringens uppfattning att behovet är upp till 10 000 fram till 2027? Det låter svävande, från att ha varit 10 000 på plats redan 2020, givet de ansträngningar som vi ser vid Europas yttre gräns och som äventyrar hela den inre säkerheten och Sveriges förmåga att hantera sina gränser och så vidare samt de inre utlänningskontroller som blir följderna.

Upp till 10 000 fram till 2027 låter svajigt. Finns det ingen mer fast hållning som Sverige önskar i förhandlingarna än det som står i texten? Jag känner mig lite besviken över att det blir så urvattnat, från att ha varit 10 000 till 2020. Nu kanske 2020 var en orealistisk tid för att anställa 10 000. Det vet inte jag, men jag tycker att det vattnas ur alltför mycket här. Jag efterlyser en tydligare hållning kring de behov som vi ser givet situationen vid de yttre gränserna.

Anf. 128 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Nu är det bara en informationspunkt, och det är Övriga frågor. Inga beslut ska fattas här och nu, men jag ger statsrådet möjlighet att ge ett avslutande svar på Adams frågor.

Anf. 129 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Först vill jag bara konstatera att besluten om inriktningen redan är fattade. Detta har redovisats i annan form. Det är ganska viktigt för Sverige att markera att det är mervärden och behov som ska styra utbyggnaden av verksamheten. Vi vill bygga ut den, men det måste ge ett mervärde. Vi ska inte frångå principen att medlemsstaterna är ansvariga för sin gränsbevakning. Om vi skulle välja en annan, mer federativ hållning här och säga att EU helt ska överta ansvaret för gränsbevakningen är det ett annat ställningstagande som jag inte tror att så många partier i Sveriges riksdag skulle ställa sig bakom.

Detta är bara en informationspunkt just nu. Besluten är fattade tidigare och redovisade i särskild ordning.

Anf. 130 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att EU-nämnden i dag är redo att fatta den typen av beslut. Vi tackar för informationen i stället.

Med detta har vi tagit oss igenom dagens handlingar och ärenden. Vi tackar statsrådet med stab för i dag och önskar en trevlig helg. Helgönskan omfattar även EU-nämnden och EU-kansliet. Tack för i dag!

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	1
Anf. 1 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare MAX ELGER	1
Anf. 3 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Departementssekreterare MAX ELGER	2
Anf. 5 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Statssekreterare MAX ELGER	2
Anf. 7 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Statssekreterare MAX ELGER	3
Anf. 9 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Statssekreterare MAX ELGER	3
Anf. 11 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 12 Statssekreterare MAX ELGER	3
Anf. 13 HAMPUS HAGMAN (KD).....	4
Anf. 14 Statssekreterare MAX ELGER	4
Anf. 15 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 16 Statssekreterare MAX ELGER	4
Anf. 17 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	5
Anf. 18 Statssekreterare MAX ELGER	5
Anf. 19 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 20 Statssekreterare MAX ELGER	5
Anf. 21 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 22 Statssekreterare MAX ELGER	6
Anf. 23 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 24 Statssekreterare MAX ELGER	7
Anf. 25 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 26 Statssekreterare MAX ELGER	7
Anf. 27 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	7
Anf. 28 Statssekreterare MAX ELGER	7
Anf. 29 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	8
Anf. 30 Statssekreterare MAX ELGER	8
Anf. 31 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	8
Anf. 32 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 33 Statssekreterare MAX ELGER	8
Anf. 34 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 35 Statssekreterare MAX ELGER	8
Anf. 36 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 37 Statssekreterare MAX ELGER	9
Anf. 38 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 39 Statssekreterare MAX ELGER	9
Anf. 40 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 41 Statssekreterare MAX ELGER	9

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor

.....	10
Anf. 42 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 43 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	10

Anf. 44 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	10
Anf. 46 MIKAEL DAMSGAARD (M)	11
Anf. 47 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	12
Anf. 48 MIKAEL DAMSGAARD (M)	12
Anf. 49 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	12
Anf. 50 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 51 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	12
Anf. 52 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 53 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	13
Anf. 54 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	13
Anf. 55 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 56 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	14
Anf. 57 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	14
Anf. 58 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	14
Anf. 59 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	14
Anf. 60 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	14
Anf. 61 PAULA BIELER (SD).....	15
Anf. 62 HELENA BOUVENG (M)	15
Anf. 63 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	15
Anf. 64 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	16
Anf. 65 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	17
Anf. 66 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	17
Anf. 67 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	17
Anf. 68 PAULA BIELER (SD).....	17
Anf. 69 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	17
Anf. 70 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	18

§ 3 Rättsliga och inrikes frågor

.....	19
Anf. 71 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	19
Anf. 72 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP).....	19
Anf. 73 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 74 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP).....	20
Anf. 75 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	20

§ 4 Rättsliga och inrikes frågor

.....	21
Anf. 76 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 77 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	21
Anf. 78 FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 79 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	21

Anf. 80	ADAM MARTTINEN (SD)	21
Anf. 81	PÅL JONSON (M)	21
Anf. 82	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 83	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	22
Anf. 84	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 85	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	22
Anf. 86	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 87	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	22
Anf. 88	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 89	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	23
Anf. 90	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 91	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	23
Anf. 92	ILONA SZATMARI WALDAU (V)	23
Anf. 93	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 94	ADAM MARTTINEN (SD)	23
Anf. 95	TINA ACKETOFT (L)	24
Anf. 96	MIKAEL DAMSGAARD (M)	24
Anf. 97	HANS EKLIND (KD)	24
Anf. 98	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	24
Anf. 99	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 100	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	25
Anf. 101	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 102	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	25
Anf. 103	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 104	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	25
Anf. 105	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 106	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	26
Anf. 107	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 108	TINA ACKETOFT (L)	26
Anf. 109	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	27
Anf. 110	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 111	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	27
Anf. 112	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	28
Anf. 113	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	28
Anf. 114	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	28
Anf. 115	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	28
Anf. 116	PÅL JONSON (M)	29
Anf. 117	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	29
Anf. 118	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 119	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	29
Anf. 120	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 121	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	30
Anf. 122	ADAM MARTTINEN (SD)	30
Anf. 123	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	30
Anf. 124	ADAM MARTTINEN (SD)	30
Anf. 125	ILONA SZATMARI WALDAU (V)	30
Anf. 126	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	30
Anf. 127	ADAM MARTTINEN (SD)	31
Anf. 128	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	31
Anf. 129	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S)	31
Anf. 130	FÖRSTE VICE ORDFÖRANDEN	31

